

Prof. Dr. SELAHATTİN ERTÜRK (PANEL)

Prof. Dr. Nuray SENEMOĞLU

Teşekkür ederim Sayın Başkan, Değerli Konuklar,

Herkesi saygıyla selamlıyorum.

Ben yaşamım boyunca çok şanslı bir öğrenci oldum. Neden çok şanslı bir öğrenci, öğrenci olduğumu düşünüyorum dersiniz? Çünkü tüm EĞİTİM YAŞAMIM boyunca **ÖLÜMSÜZ ÖĞRETMENLERİM** oldu. Bu **ÖLÜMSÜZ ÖĞRETMENLERİMDEN** bazıları da çok mutluyum ki şu anda bu salondalar. İLHAN AKHUN Hocam saygıyla ellerinizden öpüyorum. Zile Kız Sanat Ortaokulundaki Öğretmenlerimden, Zile Kız Enstitüsündeki Çocuk Gelişimi ve Eğitimi öğretmenime; Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulundaki öğretmenlerimden; Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesindeki, Hacettepe Üniversitesindeki öğretmenlerime kadar pek çok düzey ve türdeki okullarımda hatta doktora sonrası gittiğim İngiltere ve Amerika Birleşik Devletlerindeki Üniversitelerde de **ÖLÜMSÜZ** öğretmenlerim, danışmanlarım oldu.

Bunlardan Doktora danışmanım, Selahattin ERTÜRK HOCAM ise ÖLÜMSÜZLÜĞÜNÜ 1964 yılında yazdığı FARZ şiiri ile kayıt altına almıştı. Sizlerle Hocamın **FARZ ŞİİRİNİ** Paylaşmak isterim.

Artık Farz oldu yaşamak;

Çünkü ölemem

Götüremem kara yere bütün bu fikirleri

Bu düşünmeye alışık beyni,

Bu duymaya düşkün kalbi.

Kara toprağın birdenbire ayaklanmasından korkarım.

Hocam, ileri görüşlü, çağının çok ötesinde düşünme gücüne sahip, **hem çok mütevazi hem de haklı olarak beyin gücünün farkında olan, özünü beğenen, özgüveni, özsaygısı yüksek bir kişilikti. Bu özelliklerini aşağıdaki özdeyişlerinde bulmak mümkündür:**

“Tevazuum, tevazu gösterisinde bulunmaya engeldir.” Demektedir.

Ben şu sözünü de çok severim;

“Tepe öğünür, dağ gülümser.”

“Küçük kalma akıbetinden korkmuyorsanız kendi büyüklüğüne inanabilirsiniz.”

“Fazilet rezalete hoşgörü ile bakabilirse de; rezalet fazileti faziletsizlikle suçlar.”

“Hasedi; sahibindeki meziyetsizlik ve başkalarındakimeziyetler besler.”

“Terleyen alın leke tutmaz.” gibi özdeyişleri

Hocam; TEK KELİMEYLE hem bilimsel hem fiziksel olarak HEYBETLİ bir insandı.

Eğilmez, bükülmez, nazik ama dobra bir insandı.

Türkiye’de olan biten haksızlıkları, çevresindeki haksızlıkları, adaletsizlikleri, bilimsel tutumdan, bilimsel bilgiden yoksunluğu gördükçe, nasıl isyan etmesindi ki? Bu nedenle; Hocamızın çok sık “**Ebediyyen yaşamaya mecbur ve mahkumum, Aziz Dostum**” dediğini duyardınız.

Hocamız; kendine verdiği sözü tutmuştur ve ebediyyen yaşamaktadır.

Hocanın vefatının ardından ÖĞRENCİLERİNDEN BİRİ ŞÖYLE DEMEKTEDİR:

“Bu cümlenin anlamını pek çoğumuz daha yeni kavıyoruz. Yalnızca anılarda değil, günlük yaşamımızda yanı başımızda, davranışlarımızda yaşıyor hocamız. Diktacılara karşı çıkarken, dogmatiklerle tartışırken, demokratik haklarımızı savunurken hep içimizde o. Bir yay gibi gerilmeyi ancak eğilmemeyi, inanmadıklarımıza direnmeyi ama mutlakçılıktan kaçmayı da ondan öğrendik... Dinlemesini, öğrenmesini bilenlere söylenecek çok sözü

vardı.” Demokratik yaşama bilincinin öğrencilere kazandırılmasında iyi bir rehber ve model olmuştur.

HOCAMIZ SELAHATTİN ERTÜRK İÇİN İNCELİK ÖNEMLİ İDİ: İncelik ne anlama geliyordu:

1. Bilimsel incelik ve Günlük yaşamındaki Nezaketi: **Bilimde ince ayrıntılar önemlidir**; gelişme ayrıntıda gizlidir; onu bulup çıkarmak önemlidir. **Bilim zerrelerle ilerler**. Bu ilke; yaptığı bir araştırmayla bir tezle dünyayı yerinden oynatacağını düşünen acemi araştırmacıların kulağına küpe olması gerekir. **Bu konuyu, Kimya alanında Nobel ödülünü paylaşan bilim adamımız Prof. Dr. Aziz Sancar** dabu öğretim yılının başında Hacettepe Üniversitesindeki konferansında bir anekdotla dile getirmişti: Türkiye’den bir çocuğu; liseli bir genci annesi, Amerika Birleşik Devletleri’ne Aziz Sancar’ın yanına götürmüştü; hocanın yanında öğrenimine devam etsin diye: Çocuk hocaya sormuş: “Bu laboratuvarında ne çalışıyorsunuz?” Aziz Sancar Hoca da “DNA molekülünün kendini onarma mekanizmasını” deyince; Çocuk bu cevap karşısında biraz da hayretle; “Başka bir şey çalışmıyor musunuz? Sadece bunu mu? Diye sorar. Evet sadece o zerreyi çalışın Bilim İnsanı bugün Kimya Nobel ödülünün sahibidir.

Prof. Dr. Selahattin ERTÜRK; anlatmak istediği şeyi o kadar ince/kıvrak/sanatsal bir zeka ve güzel bir Türkçe ile açıklar ki onun cümlesinden bir sözcüğü atamazsınız, yerini değiştiremezsiniz: Örneğin;

Program geliştirme sürecinde değerlendirmenin gerekçesini şiirsel bir güzelliikle şöyle açıklar; YETİŞEK, DENENCELER MANZUMESİ olduğundan tasarlandık ile gerçekleşenin aynı olup olmadığı kontrol edilmek gerekir.

BİR BİLİM ALANINDA KAVRAMLARIN DOĞRU ANLAMLANDIRILMASI VE ADLANDIRILMASI ÖNEMLİDİR: Yine bir özdeyişinde;

“Kavramlardaki gelişmeleri izleyemeyenleri bekleyen akibet, yeni kelimeler içinde eski muhtevaları muhafaza etmek olabilir.”

Bugün de moda bir biçimde de; BİLGİYİ ÜRETEMEYEN insanlar eski kavramlara yeni adlar vererek “Alternatif Yaklaşımlar” sunmaktadırlar.

2. İNCELİK alanı **Günlük Yaşamındaki Nezaketine** gelince; Hocamızın kabalığa, nobranlığa tahammülü yoktu. Odasına gireni ayakta karşılar, ceketinin düğmesini ilikler, elini uzatır, “Hoşgeldiniz, Aziz Dostum” derdi.

Tepeden bakmaya, nobranlığa tahammülünün olmadığını şu sözlerinde görmekteyiz:

“Mizah duygusu, üstün ruhlarda açan çiçektir. Odunların çiçek açmayışını olağan görelim.”

“Ey bana yüksekten bakan adam, dinle: rüzgar esince çer çöp yükselir; altın külçesi yerde kalır.”

“Toz toprak da yükselir, kartal da: Biri rüzgar esince, diğeri rüzgarını kendi yaparak.”

“Kurnazlık tilkiye kalsın; aslanın ona ihtiyacı yoktur

HOCAMIZ için KESKİNLİK/ZEKİLİKönemli idi:Yine 1984’te yazdığı ancak yayınlamadan vefat ettiği şiirlerinden birinde şöyle demektedir:

İNSANLAR İÇİNDE

Kimi dürüst, keskin değil;

Kimi keskin dürüst değil,

Hem dürüst, hem keskinse!...

İşte problem kişi:

Bu düzende...

ERTÜRK HOCAMIZ, çevresindeki insanların hem zeki hem dürüst olmasını isterdi. Belli etmemeye çalışsa da yavaşlığa tahammülü yoktu. Hocanın yanında sürekli olarak test edilirdiniz. Esprilerini anlama ve tepkide bulunma hızınıza göre Hoca size bir değer verirdi. Onun için Eğitim Bilimleri Bölümüne, Özellikle de Program Geliştirme ve Değerlendirme alanına öğrenci ve öğretim elemanı alırken Açık Kapı Yüksek Eşik ilkesi benimsenmişti.

Çünkü:

“ İşyen kafa dogma tutmaz.”

Yine Öğrencilerinden Biri Şöyle demektedir:

“Yanıdayken hep dikkatli ve akıllı olmak için çabalamaktan yorulurdunuz. Esprilerinin inceliğini anlayabilmek, sözcüklerin içine gizlediği uyarıları, eleştirileri yakalayabilmek hiç de kolay değildi. Oysa o çok sabırlıydı. Bir çok kez, başka zamanlarda, başka biçimlerde yinelerdi söylediklerini ve ulaşırdı size. Herkese açıktı. Kimi zaman onu sevenleri isyan ettirecek kadar ayırimsız severdi insanları. Hakedenleri ve hak etmeyenleri.

Sözlerimi yine Hocamın 1984’te yazmış olduğu ADRES ve DOST adlı şiiriyle tamamlamak isterim:

ADRES ve DOST

Vuruşma kırışma çok oldu,
 Nice yüceler yok oldu.
 Hak aradık aç kaldık,
 Dalkavuklar tok oldu.
 Bulaşan bulaşana
 Ulaşan ulaşana
 Hani nerede dostluk
 İnsandan insana?
 Adres ver dost, adres ver!

Tüm dostlara saygıyla şükranlarımı sunuyorum; Hocamla ve bizlerle birlikte oldunuz; sağolunuz, varolunuz.

Kaynaklar

Ertürk, S. (2013, Altıncı Baskı). *Eğitimde "Program" Geliştirme*. Ankara: Edge Akademi.

Ertürk, S. (1981, Üçüncü Baskı). *Diktacı Tutum ve Demokrasi*. Ankara: Yelken Yayınları 8, Saydam Matbaacılık.

Ertürk, S. (1975, İkinci Baskı). *Tecelli*. Ankara: Yelken Tepe Yayınları 5, Çağdaş Basımevi.

Ertürk, S. (1975). *Gönlümce*. Ankara: Yelken Tepe Yayınları 6, Çağdaş Basımevi.

----- (1988). *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 'Prof. Dr. H. Selahattin Ertürk Özel Sayısı'. Sayı: 3, ss. 5-29.